

LUND
UNIVERSITY

IOK

Kan man ställa krav på IOK angående de mänskliga
rättigheterna?

David Wernersson

Mänskliga rättighetsstudier

Vårterminen 2012

Handledare: Andreas Tullberg

Abstract

The International Olympic Committee (IOC) is no longer just an organization whose main target is to arrange the Olympic Games and make sure that the best athletes shows up every fourth year to compete. The IOC is now a powerful organization how has increased its power during the last 20 years along with the effects of globalization and is now one of the most powerful organizations with its influence on the global society. Historically and in the present it has shown to be a great boost for the city and country specially within the last 20 years on the global arena if selected to host the Olympic Games. IOC is aware of this which makes it interesting to investigate whether or not IOC has any responsibility for the human rights when choosing countries like Russia and China to host the Olympic Games.

In my essay I investigate and discuss whether IOC has or should have any responsibility for the human rights, compared to how multinational corporations has responsibilities for the human rights. The absences of responsibility for the human rights within IOC should not be accepted within such a powerful organization and ought to be hold responsible for obtaining the human rights.

Innehållsförteckning

Abstract.....	1
Innehållsförteckning	2
1 Inledning	3
1.1 Vilka är IOK?.....	4
1.2 Syfte och frågeställning.....	5
1.3 Avgränsningar	6
1.4 Material och metod	7
2 Teoretiska utgångspunkter och begrepp	9
2.1 Olympism.....	9
2.2 Globalisering, kommersialisering och propaganda.....	10
2.3 Internationella organisationer och multinationella företags ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna.....	14
3 Analys	18
3.1 Global Compact	22
3.2 Ansvar genom globalisering	25
4 Slutsats och diskussion	26
5 Referenslista	29

1 Inledning

De mänskliga rättigheterna använts allt oftare i retoriken hos olika aktörer, oavsett om det är stater, internationella organisationer eller NGO:er med mera. Idrottens värld är inget undantag och Internationella Olympiska Kommitténs (IOK) retorik påminner mycket väl om något som skulle kunna vara hämtat från antingen en deklaration, konvention eller utlåtande från en talesperson arbetandes på en NGO gällande de mänskliga rättigheterna. IOK har följande inskrivet i Olympic charter;

*”Olympism is a philosophy of life, exalting and are combining in a balanced whole the qualities of body, will and mind. Blending sport with culture and education, Olympism seeks to create a way of life based on the joy of effort, the educational value of good example, social responsibility and the respect for universal fundamental ethical principles”*¹

Föregående citat är alltså taget från IOKs charter om de fundamentala aspekterna utav Olympism och den olympiska andan som medlemmarna i IOK ska följa och respektera. Vid en första anblick kan det tolkas av retoriken att döma, vara en organisations vars syfte är att uppfölja och implementera de mänskliga rättigheterna genom att använda idrott som ett verktyg för detta. Om man studerar vad som står inskrivet i the Olympic Charter (för en mer detaljerad beskrivning, se 2.1 ”Vad är Olympism”) kapitel 15 Legal Status, Artikel 1 att; IOK är en internationell icke-statlig och icke-vinstdrivande organisation med obegränsad varaktighet och att de sen 1 november 2000 genom avtal har erkänts som en juridisk person utav det schweiziska federala rådet.² Vad IOK är för en aktör kan också tolkas genom att studera deras officiella material som finns att tillgå på deras hemsida. Där man skulle kunna göra tolkningen att det är en organisation som genom idrott utför åtgärder som strävar efter att utveckla det globala samhället för mänskligheten. Det har i det avseende en del

---

¹ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 10.

² The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 29.

överenskommelser med FN om hur de ska gå tillväga och vad det kan göra för att förbättra för människor runt om i världen.³

Det har även inskrivet i the Olympic Charter att varenda medlem utav den olympiska rörelsen är bundna att förhålla sig till vad som står i the Olympic Charter.⁴ Det gör att IOK kan ge intrycket utav att vara en organisation som kan liknas med ett FN, samt att the Olympic Charter kan liknas med Universal Declaration of Human Rights och att det således är IOK som ställer krav på vad medlemmarna ska följa och att ett eventuellt ansvar för mänskliga rättigheter finns hos medlemmarna utav den olympiska rörelsen, inte hos IOK. Stämmer det? Eller vilka är egentligen IOK?

1.1 Vilka är IOK?

Internationella olympiska kommittén (IOK) är det högsta organet inom den olympiska rörelsen. De beskriver sig själva som navet i den olympiska rörelsen vars uppgifter är att se till att de olika organen inom den olympiska rörelsen fungerar ihop, samt strävar efter att uppnå de olympiska värdena genom att uppmuntra dem att uppfylla vad som står i the Olympic Charter. Det är också dem som är det ytterst ansvariga organet för att säkerhetsställa att de Olympiska Spelen går av stapeln. De organ som svarar till IOK och som IOK har det högsta ansvaret över är; Nationella olympiska kommittéer (NOK), International Sports Federations (IFs), deltagande idrottarna samt Organising Committees for the Olympic Games (OCOGs). Utöver det finns det vissa specifika detaljer i enlighet med the Olympic Charter (Som jag redogör än mer för under ”2.1 Vad är Olympism?”) som IOK har en fundamental roll och ansvar för enligt dem själva, några utav dem lyder som följer;⁵

- ”To encourage and support the promotion of ethics in sport as well as education of youth through sport and to dedicate its efforts to ensuring that, in sport, the spirit of fair play prevails and violence is banned”

---

³ Peace through sport. <http://www.olympic.org/ioc-unforum> (IOKs officiella hemsida där de presenterar beslut som har fattats och diskussioner som har skett med FN om hur IOK kan hjälpa att uppfylla mål FN har satt upp (senast besökt 2012-05-23)).

⁴ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 30-31.

⁵ The Organisation. <http://www.olympic.org/about-ioc-institution> (Material hämtat från IOKs officiella hemsida där det presenteras vilka IOK är och vilka förpliktelser de har samt ska uppfylla (Senast besökt 2012-05-07)).

- ”To cooperate with the competent public or private organisations and authorities in the endeavour to place sport at the service of humanity and thereby to promote peace”,
- ”To take action in order to strengthen the unity and to protect the independence of the Olympic Movement”,
- ”To act against any form of discrimination affecting the Olympic Movement”,
- ”To oppose any political or commercial abuse of sport and athletes”,
- ”To promote a positive legacy from the Olympic Games to the host cities and host countries”.

Oavsett så är IOK en mäktig organisation och har möjlighet att påverka långt många fler än de atleter som tävlar i de Olympiska Spelen. Med det i åtanke är det rättvist att påstå att IOK har tydliga krav och värderingar på sig som de säger sig ha ansvar för och jobbar för att upprätthålla.

1.2 Syfte och Frågeställning

Inom idrotten och även inom samhället har stora idrottsevenemang som de Olympiska Spelen och Fotbolls-VM har och har haft i många anseende en bild av sig som en folkfest som förenar världen och ska vara ett forum för allas lika värden och att alla tävlar på samma villkor, en fristad för hur samhället i övrigt ser ut. IOK som har det huvudsakliga ansvaret för de Olympiska Spelen, använder sig gärna utav en sådan retorik som framhäver dem som en organisation som vars intresse är att värna om människor och de mänskliga värden som finns med idrotten som ett incitament. De har även i sina stadgar inskrivet vad som är tillåtet och inte tillåtet i samband med de Olympiska Spelen. Därför är det väldigt intressant i mitt tycke att studera vilket ansvar IOK anser sig ha för att de mänskliga rättigheterna följs i samband med de Olympiska spelen, samt om de har något ansvar för hur privata aktörer som de samarbetar med angående de Olympiska Spelen beter sig och bedriver sin verksamhet i enlighet med de mänskliga rättigheterna. Särskilt intressant är det med tanke på att värden för de Olympiska Spelen 2008 var Peking, Kina. Samt värden till nästkommande Olympiska Spel 2014 är Sotji, Ryssland som IOK har valt att tilldela de Olympiska Spelen. Länder som har ett erkänt dåligt rykte när det gäller respekterandet utav de mänskliga rättigheterna. Vilket leder mig till frågeställningen;

Kan man ställa krav på IOK angående de mänskliga rättigheterna?

1.3 Avgränsningar

Under uppsatsens gång har jag valt att inte beröra själva tävlingarna under de Olympiska Spelen och hur och vad de tävlande atleterna förhåller sig eller gör som är förenligt med de mänskliga rättigheterna utan fokus ligger på vad evenemanget bidrar till det lokala, regionala, nationella och globala samhället. Vissa områden har jag valt att inte fördjupa mig alls i, som exempelvis den ekonomiska aspekten även om jag för uppsatsens sammanhang berör den till en liten viss del, är det inte en aspekt vars positiva och negativa betydelse jag har fördjupat mig i.

Utän att ett avsnitt är tilldelat de Olympiska Spelen i Peking, Kina. Använder jag mig ett flertal gånger mig utav de Olympiska Spelen i Peking som exempel. Min tanke i det här fallet är att Kina med sin historia som inte alla gånger har visat sig förenligt med de mänskliga rättigheterna och idén om de mänskliga rättigheterna ska vara universella vilket är motsägelsefullt med idén om Olympism. Här har jag således inte tagit upp debatten mellan kulturrelativistiska och universella rättigheter som mycket väl kan ha en signifikans i anslutning till de Olympiska Spelen i Peking som diskuteras ibland annat ”sport, revolution and the beijing olympics” skriven utav Grant Jarvie, Dong-Jhy Hwang och Mel Brennan.⁶ Det har jag alltså valt att göra med anledning att IOK uttrycker sig att Olympism som the Olympic Charter är baserat på, visar att Olympism korrelerar med; ”... social responsibility and the respect for universal fundamental ethical principles”⁷ Hade jag däremot gjort en fallstudie utav de Olympiska Spelen i Peking hade det kulturrelativistiska perspektivet varit av intresse att diskutera. Jag tar även upp i uppsatsen att vid valet utav Peking kunde man istället ha tilldelat de Olympiska Spelen till Paris eller Toronto baserat på de mänskliga rättigheterna. Jag är absolut medveten om att varken Frankrike eller Kanada har en fläckfri historia gällande de mänskliga rättigheterna, men att jag valde dem för att kunna ifrågasätta IOKs legitima grund att tilldela de Olympiska Spelen till Peking i enlighet med Olympism och den här uppsatsens syfte. Jag är också medveten om att land som Brasilien och hur förberedelserna inför den Olympiska Spelen 2016 i Rio de Janeiro hade kunnat vara användbart för

---

⁶ Jarvie, Grant, Hwang, Dong-Jhy & Brennan, Mel, *Sport, revolution and the Beijing Olympics*, English ed., Berg, Oxford, 2008 sid. 129-130.

⁷ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 10.

uppsatsens syfte och frågeställning, jag har dock valt att inte beröra det med anledning utav att material än så länge är knapphändigt och det som finns är skrivet på portugisiska, ett språk jag inte förstår. Genom uppsatsen har jag dessutom utgått från normativt att idén med de mänskliga rättigheterna är att alla oavsett som person eller företrädare för en aktör ska respektera de mänskliga rättigheterna, vilket också författaren Andrew Clapham påpekar.⁸

1.4 Material och Metod

För att kunna besvara mitt syfte och min frågeställning har mitt primära material varit the Olympic Charter och en analys utav vad Olympism innebär. Ytterligare primärmaterial har även varit material hämtat från IOKs officiella hemsida. Jag har valt att använda det som primärt material på grund utav att hänvisning till min frågeställning och syfte är det material i anslutning till IOK som ger störst kausalitet till frågan. Jag har även använt mig utav dels teoriprovande och dels teoriutvecklande metoder för att kunna pröva och kritisera hur IOK ser på sig själva och hur de förhåller sig gentemot de mänskliga rättigheterna. Att använda sig utav dels teoriprovande samt teoriutvecklande metoder samtidigt är något som man i enlighet Teorell och Svensson kan göra och att de två inte utesluter varandra.⁹ I mitt teoretiska kapitel har jag använt mig utav tre olika utgångspunkter. Först har jag valt att beskriv ”Vad är Olympism?”. Således har jag i min första utgångspunkt använt mig utav IOKs officiella hemsida samt, the Olympic Charter för att beskriva vad Olympism är. I min andra utgångspunkt ”Globalisering, Kommersialisering och Propaganda” har jag valt att använda mig utav material dels från IOKs officiella hemsida, men även från vetenskapliga artiklar, tidskrifter, böcker och rapporter angående hur de Olympiska Spelen som evenemang har påverkat det lokala, regionala, nationella och globala samhället. Att jag valt att använda mig utav så många olika typer utav material och författare är för att kunna ge möjlighet att presentera en bredare syn från olika håll och därmed även kunna möjliggöra en förankring utav förståelsen för globalisering, kommersialiseringen och propaganda inom den olympiska rörelsen. I min tredje utgångspunkt har jag valt att presentera ”Internationella organisationer och multinationella företags ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna”. I den här

---

⁸ Moeckli, Daniel, Shah, Sangeeta, Sivakumaran, Sandesh & Harris, David (red.), *International human rights law*, Oxford University Press, Oxford, 2010, Andrew Clapham kap. 25. sid. 574.

⁹ Teorell, Jan & Svensson, Torsten, *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*, 1. uppl., Liber, Stockholm, 2007. sid. 52.

utgångspunkten har jag använt mig utav material som framhåller internationella organisationers och multinationella företags ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna i avseende såväl juridiskt men också i praxis. Materialet är hämtat från dels enskilda företag och deras "codes of conduct", men även från litteratur som diskuterar företag och privata aktörers ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna samt från The European Convention For The Protection Of Human Rights And Fundamental Freedoms för att visa på juridisk signifikans.

Att jag har valt att redogöra och presentera de tre utgångspunkterna i föregående stycke, är för att i analysen syntetiserat dessa för att påvisa ett reellt kausalt samband mellan dessa tre i enlighet med vad IOK säger sig vara och stå för och hur det således speglar sig gentemot verkligheten och deras ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna. Jag har även således gjort det möjligt att ifrågasätta begreppet Olympism och vad det egentligen innebär och har för verkan. Det jag också har gjort genom att använda mig utav dessa tre utgångspunkter är att jag velat få till en jämförelse mellan IOK gentemot ett multinationellt företag för att visa på likheterna och således kunna möjliggöra för att kritiskt kunna kräva IOK på ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna på ett liknande sätt som man kan kräva ett multinationellt företag på ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna. Vidare baseras min analys även på dessa tre utgångspunkter för att kunna påvisa att IOK är en mäktig aktör och att de beslut dem tar har stor inverkan på samhället och att det således ska kunna ställas krav på dem gentemot de mänskliga rättigheterna. I min analys använder jag mig utav det empiriska material som jag presenterat i kapitlet "Teoretiska utgångspunkter och begrepp" och ställer de gentemot vad ett multinationellt företag skulle ha för ansvar för de mänskliga rättigheterna i en liknande situation. Viktigt att komma ihåg är att jag har genom hela uppsatsen behandlat evenemanget de Olympiska Spelen och allt som det har inverkan på utanför arenan, alltså ligger fokus inte på själva tävlingarna. Utan kontexten är hela den olympiska rörelsens påverkan på samhället. Avslutningsvis diskuterar jag analysen och presenterar de slutsatser jag har kommit fram till men lämnar ämnet uppe för diskussion.

2 Teoretiska utgångspunkter och begrepp

2.1 Vad är Olympism?

Vad är således Olympism för begrepp som IOK använder sig utav? Olympism är den stöttesten som den olympiska rörelsen har sin värdegrund i. Olympism använder sig IOK utav för att påvisa för medlemsländerna och medlemmarna vilka regler, värdegrunder och ansvar som ska uppfyllas i och med att man är medlem i den olympiska rörelsen. Vilket synliggörs i the Olympic Charter som alla måste acceptera för att få vara en del utav den olympiska rörelsen (skulle kunna liknas med Universal Declaration of Human Rights som FN:s medlemsstater ska förhålla sig till). Förutom de regler och förordningar som binder nationer och dess medlemmar till the Olympic Charter så vilar medlemskapet på sju stycken fundamentala principer utav Olympism, fyra utav dem finns det i min mening ett stort värde i att förhålla sig till när man undersöker vad det är Olympism står för och hur man ska förhålla sig till the Olympic Charter. Dessa fyra principer presenteras som följer;

- ”1. Olympism is a philosophy of life, exalting and combining in a balanced whole the qualities of body, will and mind. Blending sport with culture and education, Olympism seeks to create a way of life based on the joy of effort, the educational value of good example, social responsibility and respect for universal fundamental ethical principles.”¹⁰
- ”2. The goal of Olympism is to place sport at the service of the harmonious development of humankind, with a view to promoting a peaceful society concerned with the pervation of human dignity.”¹¹
- ”6. Any form of discrimination with regard to a country or a person on grounds of race, religion, politics, gender or otherwise is incompatible with belonging to the Olmpic Movment.”¹²
- ”7. Belonging to the Olympic Movement requires compliance with the Olympic Charter and recognition by the IOC.”¹³

---

¹⁰ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid 10.

¹¹ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid 10.

¹² The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid 11.

¹³ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 11.

Efter att framförallt ha studerat och läst dessa fyra principer förefaller det sig välgrundat att Olympism är något inte bara eftersträvansvärt utan även något som ska följas för att få kunna ta del utav den olympiska rörelsen. Särskilt när dessa komponeras ihop och appliceras tillsammans med vilka krav som ställs på medlemskap i den olympiska rörelsen i enlighet med kapitel 2, 16 Members artikel 1.3¹⁴ som presenterar eden varje ny medlem måste svära för att kunna bli en del utav organisationen och obligatoriskt följa.

Bitvis börjar ett mönster allt mer göra sig synligt av vilka förhållningssätt och regler som gäller inom den olympiska rörelsen baserad på Olympism. Inte bara genom att granska de förordningar som finns utan även genom att undersöka konkreta insatser runt om i världen och uttalande från IOK, framstår det som att Olympism har en stor och viktig förankring i vilken konkret insats det än är som IOK har en del i. Exempelvis genom att studera IOKs projekt ”Development through sport” som uttalar sig om att IOKs uppdrag är att som de själva sätter rubriken ”Putting human beings first” och IOKs presidents Jacques Rogges uttalande; ”As a values-based organisation, we can’t change the world on our own. But we can – and we do – help to make it a better place”,¹⁵ antyder att Olympism präglar organisationen och att det är väldigt svårt att misstolka Olympism som något annat än en form utav ideologi som värnar om ett samhälle baserat på allas lika värden, samt att IOK har av retoriken att döma kring Olympism och the Olympic Charter ett mål och ansvar att värna om dessa värderingar och se till att dessa följs inom den olympiska rörelsen. Första statuten i kapitel 1 i the Olympic Charter innebär dessutom att alla som är delaktiga i den olympiska rörelsen, såväl som utövarna, organisationer eller andra personer som har någonting med de Olympiska spelen att göra binder och accepterar att följa the Olympic Charter som är baserad på idén om Olympism.¹⁶

2.2 Globalisering, Kommersialisering och Propaganda

Arrangemanget Olympiska Spelen har blivit en ypperlig arena för många kommersiella aktörer att göra reklam för sina produkter och det betalas ut stora summor till dels IOK, NOKs, IFs och självklart till den OCOGs som blivit utsedd att arrangera de Olympiska Spelen. Mellan åren 2005-2008 enligt författaren till ”The Commercial Games- Selling off

---

¹⁴ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 30-31.

¹⁵ Development through sport. International Olympic Committee. 2011. sid. 1.

¹⁶ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 13.

the Olympic Ideals” skriven av Jennifer Wedekind¹⁷ som hänvisar till IOK, så betalade företag 866 miljoner dollar för att få bli världsomfattande partner för de Olympiska Spelen i Turin och för de Olympiska Spelen i Peking, uppskattningsvis 25 procent utav summan hamnade hos BOCOG (The Beijing Organizing Committee for the Games of the XXIX Olympiad). I Kina allt som allt med anledning utav de Olympiska Spelen i Peking 2008 blev vad som var nytt rekord, nämligen att 63 olika företag sponsrade till att få marknadsföra i Kina till en uppskattad kostnad mellan 4 till 6 miljarder dollar och det kommersiella inom de Olympiska Spelen var således mycket mer påtagligt än tidigare.¹⁸ Även om olika typer utav företag och organisationer är på något sätt med i samband med de Olympiska spelen för att marknadsföra sina produkter, ses det inte av IOK med helt blida ögon. De säger sig vara noggranna med att de kommersiella företagen som sponsrar i samband med de Olympiska Spelen inte får vara oförenligt med Olympism som förespråkar hälsosamt levande och uppmuntrar till att idrotten ska vara det rena och opartiska i världen, varpå det således har förbjudit marknadsföring av produkter som anses opassande så reklam som för spritbolag och tobaksbolag.¹⁹

För att förstå vikten och varför sådana stora summor läggs som i exemplet i stycket ovan angående de Olympiska Spelen i Peking, så är det nödvändigt att förstå vikten av vad globaliseringen har för betydelse i dagen samhälle och hur den i mångt och mycket går hand i hand med kommersialiseringen. Inte enbart för de kommersiella företagen har de Olympiska Spelen blivit en utmärkt och nästintill unik arena för att marknadsföra sitt budskap i den globaliserade världen och med uppskattningsvis 4,7 miljarder tv-tittare²⁰ under de Olympiska Spelen i Peking förstår man varför. Utöver de ekonomiska bidragen till värdnationen i form utav sponsring används evenemanget som vi sett historiskt som ett utmärkt tillfälle för värdnationen i fråga att ta chansen att visa upp sig från en sida som kan göra att dess anseende utanför sina egna gränser förändras och kan leda till bättre relationer med andra länder, företag eller organisationer.²¹

---

¹⁷ Wedekind Jennifer. The Commercial Games Selling off the Olympic Ideals. *Multinational Monitor*, ISSN 0197-4637, 09/2008, Volume 29, Issue 2, sid. 48.

Wedekind Jennifer. The Commercial Games Selling off the Olympic Ideals. *Multinational Monitor*, ISSN 0197-4637, 09/2008, Volume 29, Issue 2, sid. 48.

Wedekind Jennifer. The Commercial Games Selling off the Olympic Ideals. *Multinational Monitor*, ISSN 0197-4637, 09/2008, Volume 29, Issue 2, sid. 48.

²⁰ Press Release. The Nielsen Company. September 2008. sid. 1.

²¹ A report on the impacts of the Olympic Games and Paralympics on host cities. Dr Mary Smith December 2008. sid. 5.

Även om det i generella termer brukar talas om att globaliseringen slog igenom efter Kalla Krigets slut, så har de Olympiska Spelen fungerat längre tillbaka än så som ett kugghjul för propaganda för värdnationen i syfte att stärka sin ideologi eller ståndpunkt i världen. Redan i samband med de Olympiska Spelen i Berlin 1936 använde sig Hitler och Nazi-Tyskland sig utav de Olympiska Spelen för att propagera för sin ideologi.²² Inte enbart (för tillfället) erkända och välmående nationer har sökt om att få arrangera de Olympiska Spelen, även länder som anses vara eller har varit en del utav den tredje världen alternativt U-länder har haft som avsikt att använda de Olympiska Spelen som ett medel för att uppnå rännensans av sitt samhälle (likt nyligen Rio de Janeiro, Brasilien (2016) och Peking, Kina (2008)). Japan och de Olympiska Spelen i Tokyo 1964 är ett utmärkt exempel för att påvisa effekten utav de Olympiska Spelen i syfte att utnyttja möjligheten att få visa upp sitt land från en bättre och mer accepterad sida från omvärlden. Tokyo lyckades inför den samlade världspresen förmedla och uppvisa den förändring landet hade genomgått sedan andra världskriget och vilket öppet och nu demokratiskt samhälle det var, i samband med de Olympiska Spelen anslöt sig Japan till diverse internationella organisationer, bland annat organisationer som arbetade för de mänskliga rättigheterna. Ett lyckat Olympiskt Spel så som det blev var ett utmärkt sätt för Japan att visa upp att man var redo att bli en seriös aktör på den globala marknaden genom den prestige det ger med anledning utav att ha lyckas med att arrangera ett Olympiskt Spel.²³

Som det har redogjorts i stycket ovan kan man tydligt urskilja hur arrangörerna ser och har dragit för slutsatser som ska gynna antingen sitt företag eller på vilket sätt de Olympiska Spelen ska gynna det arrangerade landet eller de som har den politiska makten. Enligt författaren Dr Mary Smith²⁴ så visar en överblick över den forskning som har gjorts angående vilka som har gynnats mest i anslutning till de Olympiska Spelen så är det den politiska eliten samt personer med stort affärsinriktat intresse. Utöver det så visar forskningen enligt Smith att de som gynnas (om de ens gör det) minst är befolkning som faktiskt bor i värdstaden. Smith hänvisar även till en tabell angående vilket som var det primära skälet till fyra städer i modern tid ansökte om att få arrangera de Olympiska Spelen, Barcelona 1992, Atlanta 1996, Sydney 2000 och Aten 2004 . I Barcelonas fall 1992 kunde man hitta huvudorsaken i den effekt det

---

²² Nafziger A.R. James and Strenkt Andrew, ”The Political Uses and Abuses of Sports” i *Connecticut Law Review*, Volume 10, Issue 2, p. 259. sid 271.

²³ Nafziger A.R. James and Strenkt Andrew, ”The Political Uses and Abuses of Sports” i *Connecticut Law Review*, Volume 10, Issue 2, p. 259. sid. 271, 273.

²⁴ A report on the impacts of the Olympic Games and Paralympics on host cities. Dr Mary Smith December 2008. sid. 6.

skulle ge för den regionala ekonomiska utvecklingen. Angående Atlanta 1996 var det likt Japans skäl som presenterades ovan nämligen den regionala prestige och den ekonomiska utvecklingen. Angående Sydney 2000 var det för att kunna få en bättre position som internationellt turistcenter. I Athens fall var det likt Sydney för turistnäringen samt miljömässiga förbättringar.²⁵

Tack vare de Olympiska Spelen i Peking har även Kina vad man hitintills har spekulerat i fått ett rejält uppsving på den ekonomiska marknaden trots finanskrisen 2008. I en artikel skriven utav Samantha Ludwig och David Turner vid Ohio Northern University. Kommer de fram till slutsatsen att i samband med de Olympiska Spelen 2008 och trots stora investeringar, så visade sig lönsamheten gällande satsningarna på infrastruktur som inkluderade förbättrade järnvägar, bättre vägar och fler flyplatser, gav det Kina resurser att bli en starkare global aktör på den globala marknaden. Utöver det innebar de Olympiska Spelen att Kina fick tillgång till en rad med olika utländska investerare. Vilket Ludwig och Turner menar att utan de Olympiska Spelen och de satsningarna på infrastrukturen samt de utländska investerarna skulle inte Kina fått den utveckling de fått de senaste åren och nu vara en utav de bästa ekonomiska marknaderna i världen och en utav de mäktigaste nationerna i världen.²⁶

Som presenterades i början utav hela det här avsnitten så anser IOK att viss reklam inte är förenligt med de olympiska stadgarna och ideologin Olympism, varpå de inte vill att vissa produkter ska förknippas med dem. Det kan dock vara värt att uppmärksamma hur IOK på deras officiella hemsida gärna dock uppmuntrar företag att söka sig till dem för att vara en del utav de sponsorer som sponsrar de Olympiska Spelen, där företag som Coca-Cola Company och McDonalds är välkomna att sponsra spelen trots att deras primära produkter inte är förenligt med IOKs mål eller Olympism.²⁷ Följande går att läsa på IOKs hemsida; "The Olympic Games provide a global marketing platform, based on ideals and values, providing excellent opportunities for a company's sales, showcasing, internal rewards, and community outreach programmes."²⁸

Vad som går att urskilja från ovanstående är att det är relativt uppenbart vilken mäktig organisation IOK faktiskt är och vilken inverkan de har på samhällen och människor, särskilt i

---

²⁵ A report on the impacts of the Olympic Games and Paralympics on host cities. Dr Mary Smith December 2008. sid. 12.

²⁶ "Were the 2008 Olympic Games China's Golden Parachute?" Ludwig, Samantha and Turner, David. Ohio Northern University. 2010. sid. 373-374.

²⁷ Wedekind Jennifer. The Commercial Games Selling off the Olympic Ideals. Multinational Monitor, ISSN 0197-4637, 09/2008, Volume 29, Issue 2, sid. 47-48.

²⁸ IOC Marketing Media Guide Beijing 2008. International Olympic Committee. 2008. sid. 8.

den stad och det land som de Olympiska Spelen äger rum i. Det gör det öppet för oss att resonera kring vilket ansvar det går att ställa på IOK. IOK har uppskrivna "Codes of conduct"²⁹ som senast uppdaterades 2009 och som de ska följa och uppföra sig utefter. I enlighet med Artikel 2 under kapitlet; "Implementing Provision of the IOC Code of Ethics - Rules of Conduct Applicable to All Cities Wishing to Organise the Olympic Games"³⁰ står det inskrivet att; "The conduct of the cities shall comply strictly with the provisions of the Olympic Charter, the IOC Code of Ethics and its Implementing Provisions."³¹ Återigen hänvisar IOK till att i det här fallet städer som söker de Olympiska Spelen ska förhålla sig strikt till vad som står i the Olympic Charter. Men som även har redogjorts ovan tidigare så är alla som är en del utav den olympiska rörelsen bundna till the Olympic Charter.

Det som slutet utav föregående stycke visar på är hur IOK har vissa "Codes of Conduct" som de ska följa och det ställer i min mening (som jag resonerade kort kring tidigare) nämligen hur man ska resonera och fundera kring hur man kan ställa krav på IOK och vilket ansvarsutkrävande man i sådana fall kan ställa på IOK gällande de mänskliga rättigheterna. IOK som den mäktiga organisation de faktiskt är, kan genom sina beslut resultera i långt fler effekter än att enbart placera ut ett evenemang i en stad som går ut på att idrottare från olika delar av världen ska tävla mot varandra. Utan deras verkansgrad får även långtgående effekter på staden och landet som arrangerar de Olympiska Spelen och inte minst dess befolkning. Men det påverkar även landet ställning som en global aktör på den internationella scenen. Därför skulle det vara intressant att resonera kring likheterna mellan IOK och ett multinationellt företag och vad för förhållningsätt multinationella företag behöver ha i länder där dem är verksamma, samt vad för effekter det får på ett multinationellt företag om deras verksamhet är inblandat i tvivelaktiga situationer gentemot de mänskliga rättigheterna.

2.3 Internationella organisationer och multinationella företags ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna

I takt med att företag och organisationer har expanderat ut på den internationella marknaden och inte längre är bundna utav samma geografiska nationella begränsningar och jurisdiktion som tidigare, har frågor växt fram om vilka dessa företag och organisationer ska svara till

---

²⁹ Éthique Ethics 2009. International Olympic Committee. 2009.

³⁰ Éthique Ethics 2009. International Olympic Committee. 2009. sid. 101.

³¹ Éthique Ethics 2009. International Olympic Committee. 2009. sid. 102.

gällande de mänskliga rättigheterna, samt vilka som ska kunna kontrollera att företagen och organisationerna följer de mänskliga rättigheterna på de platser som företagen och organisationerna för närvarande bedriver verksamhet på. I Europa finns det den reella möjligheten att ställa exempelvis de ansvariga för ett svenskt företag inför rätta framför Europadomstolen om de har begått ett brott mot de mänskliga rättigheterna i Frankrike då de båda har ratificerat Europakonventionen för de mänskliga rättigheterna (ECHR),³² således finns det den juridiska, legislativa och exekutiva makten att döma de ansvariga för ett företag i ett annat land än var de ursprungligen är hemmahörande. I och med att de flesta länderna inom Europa har ratificerat ECHR finns det trots allt en tydlig jurisdiktion att förhålla sig till inom de flesta länder i Europa. Problemet blir således vilket krävbart ansvar de personerna som företräder ett företag i juridisk mening har i de länder som har ett tvivelaktigt rykte gentemot de mänskliga rättigheterna och inte är bundna av juridiska avtal som dessutom går att överföra till exekutiv verkan. I och med att det är de avtal som det suveräna landet måste svara upp emot är det som gäller.³³ I sådana länder där den juridiska möjligheten att ställa någon till ansvar är problematisk, används ofta istället medel som ”naming and shaming” som går ut på att visa vad det specifika företaget bryter mot (i det här fallet mänskliga rättigheterna) och uppmana till bojkott av det företags varor eller tjänster och på så sätt påverka de ansvariga för det specifika företaget att ta sitt ansvar då det kan få ekonomiska konsekvenser.³⁴

Innebörden utav slutet på föregående stycke visar på en problematik när det kommer till ansvarsutkrävande hos företag eller internationella organisationer när det sker i en stat som inte vill, eller har möjligheten att värna och skydda de mänskliga rättigheterna för deras medborgare och invånare. Då det med gällande förordningar är staten i sig som har det yttersta ansvaret att de mänskliga rättigheterna följs på deras territorium.³⁵ Författaren Andrew Clapham väljer att lägga ytterligare betoning på och ger oss en påminnelse om vad som egentligen var och är grundtaken bakom de mänskliga rättigheterna, nämligen att var och en är oavsett som människa eller som företrädare för en aktör, ska respektera de naturliga

---

³² The European Convention For The Protection Of Human Rights And Fundamental Freedoms. ETS/NO.5 1950.

³³ Fagerfjäll, Ronald, Frankental, Peter & House, Frances, *Mänskliga rättigheter - företagens ansvar?*, 1. uppl., Amnesty International, Stockholm, 2001. sid.14-15.

³⁴ Fagerfjäll, Ronald, Frankental, Peter & House, Frances, *Mänskliga rättigheter - företagens ansvar?*, 1. uppl., Amnesty International, Stockholm, 2001. sid. 55.

³⁵ Moeckli, Daniel, Shah, Sangeeta, Sivakumaran, Sandesh & Harris, David (red.), *International human rights law*, Oxford University Press, Oxford, 2010, Andrew Clapman. kap. 25. sid. 574.

rättigheterna och han påminner också om att ordet ”stat” knappt finns med i den ursprungliga Universal Declaration of Human Rights. Vidare utvecklar han sitt resonemang om att i takt med att allt fler stater blir bundna till varandra genom en gemensam statsapparat innebär det att det blir fler generella principer inom internationell lag och sedvanerätt som bör underlätta normsättandet och således leda till att företag och internationella organisationer ska få ett tydligare ansvar för mänskliga rättigheter genom att jurisdiktionen således blir allt bredare även över de nationella gränserna.³⁶

Även om jurisdiktionen inte alltid finns för att kunna möjliggöra att de ansvariga för ett företag ställs inför rätta om det visar sig att deras verksamhet har varit inblandade på ett sådant sätt som inte är förenligt gällande de mänskliga rättigheterna. Så brukar det istället (som jag redogjorde ovan) avspegla sig hos aktieägarna i ett företag och den ekonomiska förtjänsten blir inte vad den kunnat bli med tanke på att konsumenterna således kan välja ett annat företag som producerar samma produkt eller erbjuder samma tjänst. Med det i åtanke brukar multinationella företag följa en viss praxis med tanke på var de väljer att bedriva sin verksamhet och produktion. Att det inte är allt för dåliga förhållanden för arbetstagarna i landet, att de har möjligheter att organisera fackföreningar, rätt till säkerhet, välfärdspolicy och lönenivåer är sådana exempel. En del företag är också rädda för hur deras varumärke kan skadas genom att verka i länder där den styrande regimen förtrycker de mänskliga rättigheterna, exempelvis Rolls-Royce valde av humanitära skäl att lämna Sudan 2007 för att inte förknippas med övergrepp på de mänskliga rättigheterna.³⁷

I slutet utav föregående avsnitt (2.2 Globalisering, Kommersialisering och Propaganda) resonerade jag kring om man kunde likställa IOK med ett multinationellt företag och deras åtagande gentemot de mänskliga rättigheterna. I det här avsnittet har jag försökt redogöra vad för juridiska förutsättningar som gäller för ett multinationellt företag, samt dess principer och praxis de använder sig utav för att undvika att bli inblandad med problematik gällande förtryck av de mänskliga rättigheterna när de ska etablera sin verksamhet i ett nytt land. Att IOK tjänar pengar på de Olympiska Spelen har framgått i tidigare avsnitt och även vilka ”codes of conduct” som gäller för IOK. Liknande ”codes of conduct” går att finna hos de kommersiella och multinationella företaget Coca-Cola Companys (som dessutom varit en utav huvudsponsorerna de senaste Olympiska Spelen) stadgar. Så här lyder det under kapitlet;

---

³⁶Moeckli, Daniel, Shah, Sangeeta, Sivakumaran, Sandesh & Harris, David (red.), *International human rights law*, Oxford University Press, Oxford, 2010, Andrew Clapman. kap. 25. 564.

³⁷Gelleny D. Ronald and Richards L. David. Kap 11. Goodhart, Michael E. (red.), *Human rights: politics and practice*, Oxford University Press, Oxford, 2009. sid. 189.

”What Is Expected of Everyone – Comply with the Code and the Law”³⁸ ”If ever in doubt about a course of conduct, ask yourself:

- Is it consistent with the Code?
- Is it ethical? Is it legal?
- Will it reflect well on me and the Company?
- Would I want to read about it in the newspaper?

If the answer is “No” to any of these questions, don’t do it.”³⁹

Dessa åtagande är alltså gällande för alla inom företaget Coca Cola Company och de punkter jag precis redogjorde för går väl att likna med den ”codes of conduct” (redogjordes under avsnitt 2.2 Globalisering, Kommersialisering och Propaganda) IOK och den olympiska rörelsen ska följa i enlighet med the Olympic Charter. Det öppnar upp för en analys kring om man kan jämställa IOK med ett multinationellt företag, kan man då också ställa liknande krav gällande de mänskliga rättigheterna på IOK som på multinationella företag och internationella organisationer? Det är problematik jag kommer att återkomma till under kapitel 3.

---

³⁸ Code of BusinessConduct, Acting with Integrity Around the globe. The Coca Cola Company. April 2009. sid. 4.

³⁹ Code of BusinessConduct, Acting with Integrity Around the globe. The Coca Cola Company. April 2009. sid. 4.

3 Analys

”As a values-based organisation, we can’t change the world on our own. But we can – and we do – help to make it a better place”.⁴⁰ Dessa ord kommer från IOKs ordförande Jacques Rogges och är det man möts utav när man besöker IOKs hemsida, under verksamheten Development through sport och under rubriken ”Putting human beings first”. I min mening skulle det här lika gärna kunna varit ett citat hämtat från en hemsida med anknytning till FN med det är det inte. Det är därför i min mening väldigt intressant att se hur och vad man möjligtvis man kan ställa för ansvar på IOK i frågan när det gäller ansvar för de mänskliga rättigheterna. För vad som har redogjorts ovan har vi kunnat se att evenemanget de Olympiska Spelen genom åren har används som en scen dels för företag som vill marknadsföra och sälja in sina produkter och dels för olika typer utav statsskick som också vill använda de Olympiska Spelen för att kunna visa upp sitt land och sin ideologi för omvärlden, i förhoppningar om att det ska leda till respekt från omvärlden och att kunna få en mer framskjuten plats och bli en mer respekterad aktör på den globala marknaden.

Genom åren har det således gått att urskilja att de Olympiska Spelen att antal gånger genom historien har hamnat hos länder som begår uppenbara brott mot de mänskliga rättigheterna där självfallet de Olympiska Spelen 1936 i Berlin (även om inte FN fanns, kunde IOK tagit hänsyn till Olympism) är det mest tydliga exemplet. På senare år har det i takt med den globaliserade och den kommersiella utvecklingen, inneburit att de Olympiska Spelen nu använts som ett ypperligt forum för att kunna främja företag och dess produkter. Men det har även blivit ett värdefullt och mycket användbart verktyg för värdstaden och värdnationen att öppna upp för, eller ta en större plats på den globala marknaden och ge ett uppsving och en starkare positionering gentemot övriga länder. Peking och Kina är utifrån dagens rapporter en väldigt stor vinnare i avseendet om vilka ekonomiska fördelar ett lyckat Olympiskt Spel kan ge (som även redovisas under avsnitt 2.2). Det har även redogjorts för i vilket syfte ett Olympiskt Spel kan användas som en retorisk plattform för en stats propaganda.

Med föregående stycke i åtanke är det i min mening väl grundat att ifrågasätta IOKs val utav Peking och Kina, ett land vars folk har avsaknaden utav flera partier, religionsfrihet och en historia av att nonchalera de mänskliga rättigheterna. Hur det således är förenligt med

---

⁴⁰ Development through sport. International Olympic Committee. 2011. sid. 1.

IOKs ideologi Olympism och the Olympic Charter som kräver att alla medlemmar accepterar och följer de olympiska stadgarna är således anmärkningsvärt. Återigen (som går att ta del utav under avsnitt 2.1) är det i mitt tycke en nödvändighet att hänvisa till punkt 6 över de fundamentala principerna utav Olympism som lyder som följer; ”Any form of discrimination with regard to a country or a person on grounds of race, religion, politics, gender or otherwise is incompatible with belonging to the Olympic Movement.”⁴¹ med detta i åtanke utse Peking och Kina som arrangör för de Olympiska Spelen är således väldigt oförenligt med vad den olympiska rörelsen ska stå för. Kritiken mot IOK lät sig heller inte väntas på efter att det 2001 annonserades att Peking skulle få arrangera de Olympiska Spelen. Tibets Dalai Lamas ledda exilregering kritiserade IOK för valet och menade att valet utav Peking som arrangör skulle uppmuntra till fortsatta missbruk utav de mänskliga rättigheterna och förtrycket utav Tibet. Frankrikes dåvarande utrikesminister kritiserade IOK för valet utav Peking (som för övrigt vann över Paris i valet av arrangör) och drog paralleller med valet utav Nazi-Tyskland och Berlin 1936 och menade att genom att tilldela spelen till Peking och Kina rättfärdigade IOK ett politiskt system som dagligen bryter mot de mänskliga rättigheterna och att den styrande regimen i Kina nu skulle använda sig utav de Olympiska Spelen som ett utmärkt sätt att propagera för samt stärka sitt politiska system, samt dess maktposition i landet. Förespråkare för IOKs val utav Peking menade istället att detta skulle tvinga Kina att öppna upp sig och förbättra de mänskliga rättigheterna och att de Olympiska Spelen således skulle fungera som ett incitament för de mänskliga rättigheterna.⁴² Vilket man i så fall skulle kunna ställa gentemot Olympism och the Olympic Charter och påvisa på att IOK visst förenligt uppmuntrar och jobbar för som Jacques Rogge säger; ”As a values-based organisation, we can’t change the world on our own. But we can – and we do – help to make it a better place”.⁴³ Å andra sidan går det inte att bortse från de argument som framförallt den dåvarande franske utrikesministern presenterar, särskild med tanke på att IOK vet om vilket unikt verktyg de Olympiska Spelen är både i nutiden och historiskt för att antingen eller både och propagera eller stärka sin ställning på den globala marknaden. Således borde man tycka att IOK borde ha valt att lägga spelen i en annan stad och land som har en helt annan respekt för de mänskliga rättigheterna, som exempelvis Toronto och Paris som ansökte om att få arrangera de Olympiska Spelen 2008. Som på så vis istället visat på att marknadsföra sig som

---

⁴¹ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 11.

⁴² Jarvie, Grant, Hwang, Dong-Jhy & Brennan, Mel, *Sport, revolution and the Beijing Olympics*, English ed., Berg, Oxford, 2008. sid. 128.

⁴³ Development through sport. International Olympic Committee. 2011. sid. 1.

en organisation som ger evenemanget till städer och länder som mer påtagligt är förenligt med vad som står i the Olympic Charter och ideologin Olympism.

Men oavsett om IOK skulle valt en stad och ett annat land som har ett bättre rykte gentemot de mänskliga rättigheterna, så är det adekvat att ställa frågan om det ens är legitimt att kunna utkräva något som helst ansvar av IOK i avseendet mänskliga rättigheter? Självfallet går svaren isär beroende på vem du frågar. I min mening är det fullt möjligt att kunna utkräva någon form utav ansvar gentemot IOK baserat på vad som försiggår i anslutning till deras arrangemang. Enligt the Olympic Charter står det i kapitel 2, 15 Legal Status, Artikel 3 att; ”The object of the IOC is to fulfil the mission, role and responsibilities as assigned to it by the Olympic Charter”⁴⁴ vad som i sådana fall innebär att i enlighet med the Olympic Charter kapitel 1. 2, Mission and Role of the IOC, Artikel 4, 6 och 10 som lyder i kronologisk ordning;

- ”4. to cooperate with the competent public or private organisations and authorities in the endeavour to place sport at the service of humanity and thereby to promote peace”⁴⁵
- ”6. to act against any form of discrimination affecting the Olympic Movement”⁴⁶
- ”10. to oppose any political or commercial abuse of sport and athletes”⁴⁷

Baserat utifrån dessa utgångspunkter är det i min mening absolut möjligt att ifrågasätta legitimiteten att tilldela ett land som Kina de Olympiska Spelen. Och inte utifrån ett traktat eller liknade som har sitt ursprung från FN, eller baserat på argument utifrån en NGO-rapport, utan ifrån deras egna stadgar som de vid flertalet tillfällen upprepar att de ska följa samt använda som beslutsgrundande material när det gäller något som ligger i anslutning eller är en del till den olympiska rörelsen. Ta dessutom i beräkning vad för möjligheter det innebär och ger världsländet att stärka sin auktoritet internationellt. Med tanke på de stora fördelar man har upplevt och sett tidigare hos värdarna för ett Olympiskt Spel, borde man vetat vad man skulle kunna förvänta sig att det skulle ge Peking och Kina. Valet av Peking innebär med den argumentationen att det således bör ligga mer ansvar hos IOK och vara i deras intresse att inte förknippas med en regim som inte har ett dåligt rykte gällande de mänskliga rättigheterna och likaså i enlighet med Olympism och the Olympic Charter.

---

⁴⁴ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 29.

⁴⁵ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 14.

⁴⁶ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 14.

⁴⁷ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 15.

Valet utav Peking som arrangör innebar dessutom sponsorpengar till IOK och den olympiska rörelsen, sponsorpengar som inte tidigare var möjligt med tanke på att marknaden i Kina än så länge hade varit relativt orörd men fick ett internationellt lyft i samband med de Olympiska Spelen. Just det faktumet och den parametern gör det än mer intressant att studera kring vilket ansvar IOK bör ha och vad för ansvar man kan ställa gällande de mänskliga rättigheterna. Här skulle jag dessutom vilja visa på genom att dra en parallell med ett multinationellt företags ansvar i en liknande situation, vilket jag tycker det finns skäl till att dra med tanke på likt multinationella företag så ger de Olympiska Spelen dels en väldigt stor inkomst till den olympiska rörelsen och dels har de beslut IOK fattar i och med val av värdstad en stor inverkan på landets och ortens befolkning. I boken ”Mänskliga Rättigheter – Företagens Ansvar?” utgiven an Amnesty International tar de upp olika risker som ett multinationellt företag bör ta upp när de planerar att eventuellt etablera sig i ett land där de mänskliga rättigheterna förtrycks. I slutprocessen utav ett sådant val brukar det finnas fyra områden som man överväger innan man tar ett beslut, det är; ⁴⁸

”Rättsliga begränsningar och förpliktelser”

”Politiska risker och möjligheter”

”Ekonomiska överväganden”

”Etiska angelägenheter”

Under ekonomiska överväganden diskuteras bland annat konsekvenser för företagets anseende och varumärke vilket kan minska drastiskt hos samhällen runt om i världen om företaget är inblandad tillsammans med en stat som inte kan eller vill upprätthålla de mänskliga rättigheterna. Vilket i sin tur har stora effekter på de kommersiella aspekterna hos ett företag. För att återigen gå tillbaka och dra en parallell till IOK, så har IOK ett intresse i att attrahera sponsorer och företag att sponsra deras evenemang vilket inte går att gå miste om på deras hemsida, IOKs ordförande Jacques Rogge skriver nämligen;

”Without the support of the business community, without its technology, expertise, people, services, products, telecommunications, its financing – the Olympic Games could not and cannot happen. Without this support, the athletes cannot compete and achieve their very best.”⁴⁹

---

⁴⁸ Fagerfjäll, Ronald, Frankental, Peter & House, Frances, *Mänskliga rättigheter - företagens ansvar?*, 1. uppl., Amnesty International, Stockholm, 2001 sid. 55.

⁴⁹ IOC Marketing Media Guide Beijing 2008. International Olympic Committee. 2008. sid. 8.

Detta citat visar än mer på det intresse som finns hos IOK för att locka till sig företag och sponsorer dels till dem själv och dels till det som ligger i anslutning till de Olympiska Spelen. Men till skillnad från ett multinationellt företag så saknar IOK konkurrens. Vilket innebär för ett multinationellt företag att ens anseende utåt och de etiska komplikationerna verkligen kan slå ut den förväntade ekonomiska förtjänsten. IOK behöver inte ta hänsyn till den problematiken på samma sätt utan står i en unik ställning genom att de säljer ett koncept till företag som vill sponsra evenemanget och till värdlandet som får ta del utav sponsringen. De behöver inte ta hänsyn till vad den enskilda konsumenten tycker om en viss produkt, de har redan marknadsfört och sålt sin innan det blir aktuellt. Kritik mot det argumentet skulle således vara att konsumenter kan välja att bojkotta de företag som är med och sponsrar de Olympiska Spelen, för att de exempelvis är tilldelat Kina. Poängen är dock att de multinationella företagen snarare marknadsför sig som en sponsor utav de Olympiska Spelen än som ett företag som verkar i Kina.⁵⁰

3.1 Global Compact

Ytterligare parametrar att ta del utav för att kunna analysera IOKs potentiella ansvar är att ta med Global Compact i beräkningen. Global Compact är en utarbetad policy som det är meningen att företag eller icke-företag som är med i samarbetet ska sträva efter att följa och som innebär framförallt att var man än i världen bedriver verksamhet är det meningen att man framförallt ska upprätthålla tio stycken fundamentala principer som dessa aktörer ska följa. De är dessutom baserade på en rad olika FN-konventioner, bland annat The Universal Declaration of Human Rights. Tre utav dessa tio principer är i mitt tycke aktuella för den här uppsatsens relevans;⁵¹

- Principle 1: Businesses should support and respect the protection of internationally proclaimed human rights.
- Principle 2: make sure that they are not complicit in human rights abuses.

---

⁵⁰ IOC Marketing Media Guide Beijing 2008. International Olympic Committee. 2008. sid. 9.

⁵¹ The ten principles. <http://www.unglobalcompact.org/AboutTheGC/TheTenPrinciples/index.html> (Material hämtat från Global Compacts officiella hemsida där de redogör för vilka tio principer man måste följa om man ska vara en del utav Global Compact. (senast besökt 2012-05-17)).

- Principle 6: the elimination of discrimination in respect of employment and occupation.

Dessa tre är såklart utav stort intresse men framförallt Principle 1 och Principle 2 är väldigt intressanta i sammanhanget. Dock innan jag fortsätter min analys är det nödvändigt att förklara på vilket sätt jag kan resonera kring och inkludera IOK i sammanhanget. IOK är inte en del utav Global Compact men däremot har de samarbeten som är en del utav Global Compact (Adecco)⁵² och även nära samarbeten med företag (Coca Cola Company)⁵³ och organisationer som är en del utav Global Compact. Även om det i det här fallet inte går att se en direkt koppling mellan IOK och ansvarsfrågan gällande de mänskliga rättigheterna så vill jag visa med detta exempel att IOK tar ett ansvar för ett samarbete gällande de mänskliga rättigheterna, och samarbetet med Adecco går ut på att hjälpa före detta idrottare inom den olympiska rörelsen att komma i kontakt med arbetslivet efter det att deras idrottsliga karriär har tagit slut. Att IOK är en del utav just detta samarbete tycker jag är bra och visar på att i enlighet med Olympism och de program de gör reklam för på sin hemsida att de jobbar för så som de, samt Jacques Rogge säger att IOKs mål är; ”As a values-based organisation, we can’t change the world on our own. But we can – and we do – help to make it a better place”⁵⁴

Det som i min mening lämnas öppet för ytterligare analys och diskussion kring i föregående stycke är just att det väcker frågan; varför är inte IOK till större del involverade i ett samarbete som Global Compact när det finns möjligheter till det? För när man studerar retoriken som finns tillgänglig på IOKs hemsida skyltar det gärna med vad de gör för miljön och de mänskliga rättigheterna runt om i världen och om samarbeten det har med olika internationella organisationer. Global Compact skulle vara en (i min mening) ypperlig samarbetspartner i hänseendet att ytterligare förstärka sin egen bild utav att vara en organisation som de säger ”Putting human beings first”.⁵⁵ Varför de nu inte väljer att bli en större del i Global Compact råder det säkerligen delade åsikter om. En spekulation jag gör, är att om IOK väljer att bli en större del och utveckla sitt samarbete med Global Compact finns risken att de kan ställas ett ännu tydligare ansvar gentemot IOK angående de mänskliga

---

⁵² Corporate Responsibility Report 2008. Adecco Group. 2008. sid. 13.

⁵³ Participants and Stakeholders. <http://www.unglobalcompact.org/participant/9195-The-Coca-Cola-Company>. (Material hämtat från Global Compacts hemsida gällande Coca Cola Companys deltagande inom Global Compact.(senast besökt 2012-05.23)).

⁵⁴ Development through sport. International Olympic Committee. 2011. sid. 1.

⁵⁵ Development through sport. International Olympic Committee. 2011. sid. 1.

rättigheterna som de måste och bör följa än vad som nu och tidigare varit möjligt. Ett samarbete skulle således göra att IOK skulle bli tvungna att behöva svara inför en instans som står över dem, tillskillnad från nu då det snarare svarar upp till sig själva efter de regler och bestämmelser de själva satt upp. Det skulle således inte förvåna mig om IOK resonerar på ett liknande sätt, då det från omvärlden skulle bli enklare att kunna ställa ett ansvarsutkrävande från IOKs sida. När exempelvis IOK väljer att tilldela evenemanget de Olympiska Spelen till länder som Ryssland och Kina som har erkända problem med att förhålla sig till och följa de mänskliga rättigheterna, skulle ett medlemskap eller samarbete med Global Compact kunna möjliggöra ett större ansvarsutkrävande utav IOK kring deras evenemang. Det skulle således kunna vara ett problem för IOK att tilldela Peking och Kina evenemanget med tanke på vad den kinesiska regimen har varit inblandad i sedan tidigare. Kinas inblandning i Sudan är ett sådant. En inblandning och stöttande av en regim som enligt USA:s före detta president George W Bush⁵⁶ ansåg vara skyldig till folkmord. IOK hade således kunnat få utså en mer kritik än tidigare och det hade heller inte varit förenligt med Global Compact eller för den delen Olympism.

Ovanstående stycke är således enbart ett hypotetiskt exempel med tanke på att IOK inte är medlem i eller har ett utbrett samarbete med Global Compact. Det som jag däremot tycker är viktigt att belysa med stycket är på det sättet IOK ser sig själva och gärna belyser sig själva som en organisation som med hjälp av idrott försöker implementera universella fundamentala etiska principer; ”Olympism seeks to create a way of life based on the joy of effort, the educational value of good example, social responsibility and respect for universal fundamental ethical principles.”⁵⁷ Med det här i åtanke är det i min mening inte obefogat att fråga varför IOK inte har ett tätare samarbete med Global Compact med tanke på vilket lyft det skulle ge för IOK och dess möjligheter i som de säger: ”As a values-based organisation, we can’t change the world on our own. But we can – and we do – help to make it a better place”⁵⁸ Med det i åtanke har jag försökt att belysa problematiken med vad och hur IOK säger att de gör skillnad och verkar. Samt vilket ansvar de säger sig ha och strävar efter, gentemot

---

⁵⁶ Genocide Games.

http://www.boston.com/news/education/higher/articles/2007/03/25/genocide_games/?page=full (Atrikel från Boston Globe där den hänvisar till att USA:s dåvarande president George W Bush ska ha sagt att Sudans regim har begått folkmord, artikel handlar även om en eventuellt bojkott utav de Olympiska Spelen i Peking på grund av Kinas inblandning med den sudanesiska regimen (senast besökt 2012-05-23)).

⁵⁷ The Olympic Charter. International Olympic Committee. 2011. sid. 10.

⁵⁸ Development through sport. International Olympic Committee. 2011. sid. 1.

vad det faktiskt gör eller skulle kunna göra för att verkligen konkret implementera åtgärder som skulle motsvara det som Olympism och the Olympic Charter står för.

3.2 Ansvar genom globalisering

Som jag redogjort tidigare och som är klart är att IOK är en väldigt mäktig organisation med möjlighet att baserat på deras beslut ha en stor påverkan på miljö och människor, särskilt på senare tid i samband med kommersialiseringen och globaliseringens genomslag. I Desmond McNeils bok "Global poverty, ethics and human rights the role of multilateral organisations".⁵⁹ Diskuteras i ett kapitel om att globala institutioner och multinationella företag spelar en nyckelroll i dagens globala samhälle och att ett mycket tydligare krav bör ställas på dessa, samt att de verkligen måste ta ansvar gällande de mänskliga rättigheterna. Vidare i kapitlet menar författaren att det ligger i så kallade I-länders intresse samt företag att etablera sig i tredje världen för att det ligger i det kapitalistiska intresset att få en ökad tillväxt i dessa områden.⁶⁰ Dessa argument går även de väl att applicera på IOK. Som jag har redogjort tidigare gör IOK stora pengar på de Olympiska Spelen samt andra kringarrangemang runt den olympiska rörelsen. I samma utsträckning är det väl värt att studera vilka IOK har valt att tilldela för att bli värdar utav de Olympiska Spelen 2008, 2014 samt 2016. I tur och ordning är det Peking, Kina, Sotji, Ryssland samt Rio de Janeiro, Brasilien. Tre utav de fyra BRIC-länderna (Brasilien, Ryssland, Indien och Kina) som inom en snar framtid anses vara de stora ledande ekonomiska stormakterna i världen. Tar man således med parametrarna i McNeils bok som menar att enbart som en multinationell organisation som IOK är, bör de således ha ett ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna, då de i samma mening uppfyller de kriterier som kapitlets argumentation bygger på. Om man väljer att se det som McNeil skriver som relevant för multinationella företag och internationella organisationer att följa går det återigen att applicera ett ansvar på IOK i den bemärkelsen att det går att likställa IOK med multinationella företag och självklart internationella organisationer. Således också ett ansvar gällande de mänskliga rättigheterna.

---

⁵⁹ McNeill, Desmond, *Global poverty, ethics and human rights the role of multilateral organisations*, Routledge, 2009.

⁶⁰ McNeill, Desmond, *Global poverty, ethics and human rights the role of multilateral organisations*, Routledge, 2009. sid.32,35.

4 Slutsats och diskussion

Även fast IOK väldigt tydligt försöker använda sig utav en retorik som ska framställa dem för att vara en organisation som genom idrott och den olympiska andan arbetar för främjande utav universala etiska principer och att idrott ska vara ett incitament för fred och mänskliga rättigheter. Det har genom analysen visas på att även om IOK gör en hel del konkreta insatser runt om i världen som kan klassas som befrämjande utav de mänskliga rättigheterna och att de har verkat för att skapa bättre förutsättningar för folk som inte har det lika bra ställt som på många ställen i västvärlden. Så har det även framkommit att det finns allvarliga brister hos IOK gällande deras ansvar när det kommer till evenemanget som i första hand förknippas med IOK, det som de har som prioritet ett att ansvara för, nämligen arrangemanget de Olympiska Spelen. Sett till syftet och frågeställningen tycker jag att det befogat kan påvisas att man kan ställa krav på IOK gentemot de mänskliga rättigheterna. Således på samma grund kan man visa på att IOK har brister gentemot de mänskliga rättigheterna i och med de Olympiska Spelen samt gentemot Olympism som the Olympic Charter.

Det som jag har försökt dels redogöra för i kapitel 1 (Inledning) samt kapitel 2 (Teoretiska utgångspunkter och begrepp) för att sedan visa i kapitel 3 (Analys) är hur pass mäktiga IOK faktiskt är, samt vilka både kortsiktigt men också långtgående effekter beslut som IOK fattar får på det lokala, regionala, nationella och internationella planet. Genom det har jag velat uppmärksamma att IOK inte ska kunna komma undan lika lätt i hänseende till de mänskliga rättigheterna som de idag mångt och mycket tycks göra. Jag valde därför att försöka jämföra dem med ett multinationellt företag och genom den globaliserade värld som vi nu för tiden lever i, kunna möjliggöra vilket ansvar ett multinationellt företag har och att således jämföra det med IOK, med basis av att IOKs verksamhet bedrivs på ett sätt liknande ett multinationellt företag. I min mening baserat på den liknelsen och argumentationen som jag själv väljer att göra med ett multinationellt företag. Jag är av uppfattningen att det mycket väl går och att man bör ställa ett mycket mer konkret ansvar på IOK gällande de mänskliga rättigheterna. Precis som jag redogör under avsnitt 3.2 (Ansvar genom globalisering) instämmer jag med reflektionen att i en globaliserad värld är det inte bara önskvärt utan en nödvändighet att internationella organisationer likt multinationella företag tar sitt ansvar

gentemot de mänskliga rättigheterna i den globaliserade värld som idag existerar. Den reflektionen finner även en korrelation med Global Compact. Med tanke på vad Global Compact åtminstone i teorin är till för finns det en lämplighet att diskutera till såvida varför inte IOK har tagit en större del utav Global Compact. Eftersom det även kan vara en del utav Global Compact utan att vara ett multinationellt företag och att Global Compact baserar sin policy och praxis baserat på konventioner hämtade från FN. Global Compact skulle således kunna förstärka dels IOKs egna bild utav att vara en organisation som arbetar för som återigen Jacques Rogge säger; ”As a values-based organisation, we can’t change the world on our own. But we can – and we do – help to make it a better place”. Det skulle dessutom innebära en än mer legitimitet bakom IOKs retorik i officiella sammanhang.

Problemet som jag framförallt skulle vilja presentera och diskutera angående slutet utav föregående stycke är att IOK är säkerligen mycket väl medveten om vad det skulle innebära i positiv bemärkelse om de gick med, men vad jag också tror är att de är av den bestämda uppfattningen att de konsekvenser IOK skulle bli tvungna att hantera skulle vara allt för negativa och inskränka på de relativa stora och fria möjligheter som IOK har nu att kunna bedriva sin verksamhet genom. Detta tror jag mycket väl att IOK alltså är medvetna om och att risken att behöva svara upp till en annan instans än som nu är fallet är inget IOK är intresserade utav. I anslutning till resonemanget med Global Compact och IOKs icke medverkan är verkligen något som är av intresse att diskutera vidare och resonera kring när det gäller att ställa ett potentiellt ansvarsutkrävande från IOK.

En ytterligare aspekt att diskutera och ta upp är IOKs avsaknad av konkurrens. Som det går att se har IOK monopol på var de Olympiska Spelen ska äga rum, således finns det ett ekonomiskt incitament IOK besitter när det utser en värld till de Olympiska Spelen. Genom att de dessutom har lagt spelen 2008, 2014 och 2016 i tre utav de fyra BRIC-länderna öppnar de själva upp en marknad i länder som tros vara de ledande ekonomiska makterna inom en snar framtid. De öppnar upp för sponsorer som gärna vill vara med från början och etablera sig i dessa länder vilket i sin tur leder till att de vill sponsra de Olympiska Spelen och i sin tur IOK. Bortsett från Fotbolls-VM som arrangeras vart fjärde år (2010, 2014 osv.) så finns det ingen konkurrens om sponsorer eller liknande. Dessutom som det har redovisats tidigare är de Olympiska Spelen ett ypperligt tillfälle att propagera, utnyttja kommersialisering samt att stärkas som global aktör. Därigenom har IOKs beslut en stor inverkan på samhället och utan konkurrens eller att vara bundna till Global Compact kan IOK göra det som passar dem bäst utan att ta hänsyn till de mänskliga rättigheterna. En konkurrenssituation skulle öka pressen

att inte förknippas med brott eller förtryck utav de mänskliga rättigheterna och således skulle beaktningen i mitt tycke utav de mänskliga rättigheterna premieras mycket mer än vad som idag och har varit fallet. Jag är dock utav uppfattningen och förståelsen att det kanske inte skulle vara omöjligt men högst osannolikt att kunna upprätta en konkurrent till IOK. Därför är det i mitt tycke och väldigt viktigt att kunna likställa IOK med ett multinationellt företag i det avseendet (att bortsett från den inverkan en konkurrenssituation har på ett multinationellföretags åtagande gentemot de mänskliga rättigheterna) ändå kunna likställa IOK med ett multinationellt företag och att det ansvaret som idag finns gentemot de mänskliga rättigheterna, samt växer fram hos företag i den globaliserade världen, bör man således även kunna ställa på IOK.

Avslutningsvis vill jag påpeka att den diskussion och slutsats jag drar och kommer fram till, är att om man likställer och definierar IOK som en aktör likt ett multinationellt företag på det sättet som jag har gjort, framgår det i min mening tydligt att IOK har ett ansvar och att man kan i enlighet med mitt syfte och frågeställning utkräva ett större ansvar från IOK gällande de mänskliga rättigheterna. Det baserar jag på (som jag även gör inledningsvis) att IOK är en mäktig organisation och deras beslut för stora konsekvenser på det globala samhälle vi lever i. Det är mycket möjligt att mitt resonemang om att likställa IOK med en aktör likt ett multinationellt företag viftas bort dels utav utomstående och dels utav IOK. Som istället mycket väl skulle kunna hävda att IOK i sig inte har ett ansvar gentemot de mänskliga rättigheterna eller Olympism och The Olympic Charter, utan att det enbart är medlemmarna som ska se till att de uppfylls. Inte IOK. Samt att de intäkter som IOK får in i samband med de Olympiska Spelen omsätts till största del i verksamheten, för att ytterligare kunna använda sport som ett incitament för en bättre värld. Vad som dock är klart är att även om min argumentation inte accepteras fullt ut så måste IOKs roll gentemot de mänskliga rättigheterna upp till diskussion just med tanke på vilken mäktig organisation de faktiskt är och vilka konsekvenser deras beslut får på mänskligheten.

5 Referenslista

Litteraturlista

Fagerfjäll, Ronald, Frankental, Peter & House, Frances, *Mänskliga rättigheter - företagens ansvar?*, 1. uppl., Amnesty International, Stockholm, 2001.

McNeill, Desmond, *Global poverty, ethics and human rights the role of multilateral organisations*, Routledge, 2009.

Gelleny D. Ronald and Richards L. David. Kap 11. Goodhart, Michael E. (red.), *Human rights: politics and practice*, Oxford University Press, Oxford, 2009.

Jarvie, Grant, Hwang, Dong-Jhy & Brennan, Mel, *Sport, revolution and the Beijing Olympics*, English ed., Berg, Oxford, 2008.

Moeckli, Daniel, Shah, Sangeeta, Sivakumaran, Sandesh & Harris, David (red.), *International human rights law*, Oxford University Press, Oxford, 2010, Andrew Clapman kap. 25.

Teorell, Jan & Svensson, Torsten, *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*, 1. uppl., Liber, Stockholm, 2007.

Övriga källor

A report on the impacts of the Olympic Games and Paralympics on host cities. Dr Mary Smith
December 2008.

<http://www.uel.ac.uk/londoneast/research/documents/WHENTHEGAMESCOMETOTOWNWORKINGPAPER.pdf>.

Code of Business Conduct, Acting with Integrity Around the globe. The Coca Cola Company.
April 2009. http://www.thecoca-colacompany.com/ourcompany/pdf/COBC_English.pdf.

Corporate Responsibility Report 2008. Adecco Group. 2008.

<http://www.unglobalcompact.org/system/attachments/122/original/COP.pdf?1262614169>.

Development through sport. International Olympic Committee. 2011.

http://www.olympic.org/Documents/Reference_documents_Factsheets/Human_development_through_sport.pdf.

Éthique Ethics 2009. International Olympic Committee. 2009.

<http://www.olympic.org/Documents/Reports/EN/Code-Ethique-2009-WebEN.pdf>

Genocide Games.

http://www.boston.com/news/education/higher/articles/2007/03/25/genocide_games/?page=full (Atrikel från Boston Globe där den hänvisar till att USA:s dåvarande president George W Bush ska ha sagt att Sudans regim har begått folkmord, artikel handlar även om en eventuellt bojkott utav de Olympiska Spelen i Peking på grund av Kinas inblandning med den sudanesiska regimen(senast besökt 2012-05-23))

IOC Marketing Media Guide Beijing 2008. International Olympic Committee. 2008

http://www.olympic.org/Documents/Reports/EN/en_report_1329.pdf.

Nafziger A.R James and Strenkt Andrew, "The Political Uses and Abuses of Sports" i *Connecticut Law Review*, , Volume 10, Issue 2, p. 259.

Participants and Stakeholders.

<http://www.unglobalcompact.org/participant/9195-The-Coca-Cola-Company>. (Material hämtat från Global Compacts hemsida gällande Coca Cola Companys deltagande inom Global Compact.(senast besökt 2012-05.23))

Peace through sport.

<http://www.olympic.org/ioc-unforum> (IOKs officiella hemsida där de presenterar beslut som har fattats och diskussioner som har skett med FN om hur IOK kan hjälpa att uppfylla mål FN har satt upp (senast besökt 2012-05-23)).

Press Release. The Nielsen Company. September 2008.

http://blog.nielsen.com/nielsenwire/wp-content/uploads/2008/09/press_release3.pdf.

The European Convention For The Protection Of Human Rights And Fundamental Freedoms. ETSNO.5 1950.

The Olympic Charter, International Olympic Committee, 2011.

http://www.olympic.org/Documents/olympic_charter_en.pdf

The Organisation.

<http://www.olympic.org/about-ioc-institution> (Material hämtat från IOKs officiella hemsida där det presenteras vilka IOK är och vilka förpliktelser de har samt ska uppfylla (Senast besökt 2012-05-07)).

The ten principles.

<http://www.unglobalcompact.org/AboutTheGC/TheTenPrinciples/index.html> (Material hämtat från Global Compacts officiella hemsida där de redogör för vilka tio principer man måste följa om man ska vara en del utav Global Compact. (senast besökt 2012-05-17))

Wedekind Jennifer. The Commercial Games Selling off the Olympic Ideals. Multinational Monitor, ISSN 0197-4637, 09/2008, Volume 29, Issue 2,

”Were the 2008 Olympic Games China’s Golden Parachute?” Ludwig, Samantha and Turner, David. Ohio Northern University. 2010.

http://www.cluteinstitute.com/proceedings/2010_Dublin_EABR_Articles/Article%20406.pdf.